

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 14960

Tarih : 13.11.2025

36623

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat Eren

Diyarbakır Milletvekili

Barış ve Demokratik Toplum Sürecinin başladığı 27 Şubat tarihinden bu yana, cezaevlerinde siyasi iklimle uyumlu herhangi bir somut iyileştirme adımı atılmaması kamu vicdanında ciddi bir rahatsızlık yaratmaktadır. Türkiye genelinde, özellikle de Mersin'deki cezaevlerinde ağır ve kronik hastalıklarla mücadele eden çok sayıda mahpusun cezaevi koşullarında yaşamını sürdüremeyecek durumda olmasına rağmen tahliye edilmemesi, insan hakları hukukunun temel ilkeleriyle ve Anayasa'nın yaşam hakkını güvence altına alan hükmüyle bağdaşmamaktadır.

Mersin'deki cezaevlerinde kalp hastalığı, hipertansiyon, ruhsal bozukluklar, nörolojik rahatsızlıklar ve ağır kronik hastalıklar taşıyan 18 hasta mahpus, "cezaevinde kalamaz" niteliğindeki sağlık durumlarına rağmen cezaevlerinde tutulmaktadır. Yereldeki hastaneler tarafından düzenlenen sağlık kurulu raporlarına rağmen, ATK'nin "cezaevinde kalabilir" yönündeki standart hale gelmiş yanıtları, sürecin siyasi etki altında yürütüldüğünü göstermektedir.

Öte yandan İdare ve Gözlem Kurullarının, tamamen subjektif kriterlere dayanan değerlendirmelerle tahliyeleri keyfi biçimde engellemesi, hasta mahpuslar açısından infaz rejimini bir cezalandırma mekanizmasına dönüştürmektedir. Hastaneye sevklerde "personel yok" denilerek geciktirme yapılması, ring aracında saatlerce bekletme, kelepçeli muayene dayatması nedeniyle tedavinin engellenmesi ve mahpusların muayeneye erişiminin fiilen ortadan kaldırılması hem Anayasa'ya hem de Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelere aykırıdır.

Cezaevlerinde yaşam hakkının bu denli ağır biçimde ihlal edilmesi, aynı zamanda sürdürülen barış sürecinin ruhuna ve toplumsal barış beklentisine zarar vermektedir. Cezaevlerinde tedavi edilemeyecek durumda olan hasta mahpusların tutulması, fiili olarak geri dönülmez sonuçlara yol açmakta ve yaşam hakkının devlet eliyle ortadan kaldırılması sonucunu doğurmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- Mersin'deki cezaevlerinde ağır sağlık sorunları bulunan 18 hasta mahpusun isimleri, hastalıkları ve güncel sağlık durumları nedir? Bu kişilerle ilgili hangi sağlık raporları düzenlenmiştir?
- 2- Yereldeki hastaneler tarafından verilen "cezaevinde kalamaz" yönündeki raporlara rağmen ATK'nin "kalabilir" raporu vermesinin gerekçesi nedir? Bu çelişkiyi gidermeye yönelik bir inceleme yapılmakta mıdır?
- 3- Mersin'deki cezaevlerinde hasta mahpuslar için son bir yıl içinde kaç sevk talebi "personel yok" gerekçesiyle reddedilmiştir? Kaç mahpus ring aracında saatlerce bekletilmiştir?
- 4- Kelepçeli muayene uygulamasının yasal bir zorunluluk olmadığı bilindiği halde, bu uygulamanın hasta mahpuslara dayatılmasının nedeni nedir? Bu konuda Bakanlık herhangi bir düzenleme yapmayı planlamakta mıdır?
- 5- Mersin'deki cezaevlerinde İdare ve Gözlem Kurulları tarafından kaç hasta mahpusun tahliyesi "iyi halli olmama" gerekçesiyle ertelenmiştir? Bu ertelemelerin hukuki dayanağı nedir?
- 6- Barış ve Demokratik Toplum Sürecine rağmen cezaevlerinde hasta mahpuslar açısından herhangi bir iyileştirme yapılmamasının nedeni nedir? Bakanlık bu süreçte tahliyeler dahil olmak üzere herhangi bir planlama yapmış mıdır?
- 7- Hayatı cezaevinde sürdüremeyecek durumda olan hasta mahpusların tahliyesi için Bakanlığınızın yürüttüğü bir çalışma var mıdır? Varsa kamuoyuyla paylaşılacak takvim nedir?
- 8- Cezaevlerinde sağlık hakkına erişimi engelleyen uygulamalar (kelepçeli muayene, ringde bekletme, sevk gecikmeleri) hakkında son üç yılda kaç idari işlem yapılmıştır?